

ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΤΜΗΜΑ : Α4

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΚΟΥΚΟΥΛΗΣ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

ΑΚΤΕΣ : Το σημείο όπου συναντώνται η ξηρά και η θάλασσα λέγεται ακτή. Η σύσταση των ακτών , η όψη και το σχήμα τους εξαρτώνται τόσο από την επίδραση της θάλασσας όσο και από το σχήμα του εδάφους.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΙ ΑΚΤΩΝ

Ανάλογα με την κλίση τους διακρίνονται σε :

- ομαλές (κλίση μεχρι 15 μοίρες)
- υπόκρημνες (κλίση 15-25 μοίρες)
- κρημνώδεις (κλίση 25-45 μοίρες)
- απόκρημνες (κλίση μέχρι 70 μοίρες)
- κάθετες (κλίση 90 μοίρες)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Ανάλογα με τη μορφή τους .

Χαμηλές ακτές . Είναι ο περισσότερο διαδεδομένος τύπος των επίπεδων ακτών και οι κυριότεροι τύποι τους είναι :

- **Ακτές Φιλανδικού τύπου ή Σιέρ** όπως ονομάζονται στην Σκανδιναβία. Οι ακτές αυτές σχηματίζουν νησίδες και χερσονήσους.
- **Ακτές Ολλανδικού τύπου**. Είναι γνωστές με το όνομα Πόλντερς επειδή δημιουργήθηκαν από προσχώσεις.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Υψηλές ακτές . Οι κυριότεροι τύποι υψηλών ακτών είναι :

- **Ακτές Δαλματικού τύπου**. Σχηματίστηκαν είτε από την επίδραση της θάλασσας στην ακτή είτε από υποχώρηση του εδάφους (π.χ. Κολομβία, Χιλή)
- **Ακτές Μικρασιατικού τύπου**. Είναι οι ακτές στις οποίες παρατηρείτε μεγάλη διείδυση της θάλασσας στη ξηρά.
- **Ακτές Γαλκικακού τύπου**. Παρουσιάζεται στη Γαλικία, κοντά στη βορειοδυτική Ισπανία. Είναι απόκρημνες και έχουν πολλές διακλαδώσεις (π.χ. Κορσική, Κορέα , Κίνα).
- **Ακτές Νορβηγικού τύπου (φιόρδ)**. Είναι ειδικές μορφές ακτών που εισχωρούν σε μεγάλο βάθος μέσα στη ξηρά. Δημιουργήθηκαν από την εποχή των παγετώνων . (π.χ. Ν.Αμερική, Αλάσκα, Γροιλανδία, Ιρλανδία, Ν. Ζηλανδία)

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΚΑΠΟΙΕΣ ΑΚΤΕΣ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Ανάλογα με τη μορφολογική σύνθεσή τους χωρίζονται σε :

- 1. Βραχώδεις ακτές.** Είναι σταθερές και παρουσιάζουν ποικίλες μορφές, ανάλογα με το είδος και την κλίση των βράχων.
- 2. Αμμώδεις ακτές** που αποτελούνται από άμμο.
- 3. Χαλικώδεις ακτές,** αποτελούνται από χαλίκια διαφόρων μεγεθών.

Επίσης άλλα κριτήρια χαρακτηρισμού ακτών π.χ. ανάλογα με τον τρόπο **σχηματισμού τους (τεκτονικές, κτλ.), τη δυνατότητα πλωτών μέσων (φιλόξενες, κτλ.).**

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

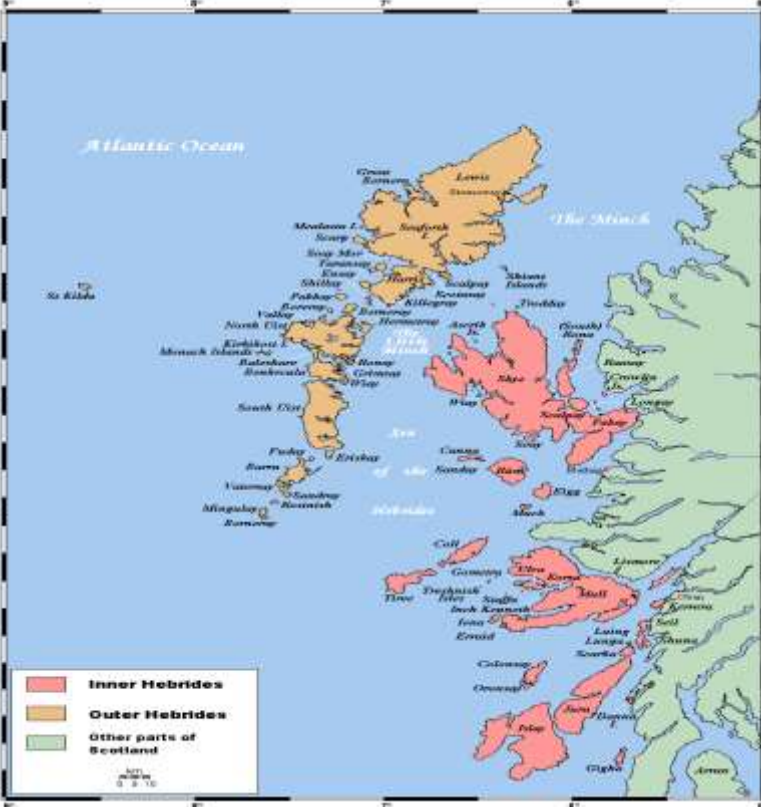
Νησιά: Είναι μία φυσικά διαμορφωμένη περιοχή ξηράς, η οποία περιβρέχεται από θάλασσα και βρίσκεται πάνω από την επιφάνεια της υδάτινης μάζας κατά τη μεγαλύτερη πλημμυρίδα. Η δημιουργία νησιών οφείλεται σε γεωλογικά αίτια :

- σε καθίζηση του γύρω εδάφους,
- σε ανύψωση του βυθού,
- σε ηφαιστειακή έκρηξη,
- σε συσσώρευση ιζημάτων ,

άλλα αποτελούσαν κορυφές παραλιακών βουνών, τα οποία παρουσιάστηκαν με το λιώσιμο των πάγων. π.χ. Β.Α.ΗΠΑ, στη Νορβηγία και στη Δ. Σκωτία.

άλλα αποκόπηκαν από τον κύριο όγκο της ξηράς μετά από καθίζηση π.χ. τα Βρετανικά νησιά, η Σικελία και η Ιαπωνία . Κάποια δημιουργήθηκαν στις εκβολές ποταμών κτλ.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΝΗΣΙΩΝ

Download from
Dreamstime.com

Download from
Dreamstime.com

Τα δέκα μεγαλύτερα νησιά στο κόσμο

ΝΗΣΟΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΚΤΑΣΗ σε τ.χλμ.
1. Γροιλανδία	Αρκτική θάλασσα	2.175.600
2. Νέα Γουινέα	Ειρηνικός Ωκεανός	828.800
3. Βόρνεο	Ινδονησία	743.325
4. Μαδαγασκάρη	Ινδικός Ωκεανός	586.373
5. Μπάφφιν	Β.Α. του Καναδά	507.451
6. Σουμάτρα	Ινδονησία	425.150
7. Χονσού	Ιαπωνία	230.988
8. Μ. Βρετανία	Ατλαντικός Ωκεανός	229.898
9. Βικτόρια	Αρκτική θάλασσα	217.290
10. Έλσμερ	Αρκτική θάλασσα	196.236

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ

ΘΑΛΑΣΣΑΣ

- ❖ **Χερσόνησος** : είναι τμήμα ξηράς με μεγάλο μήκος που εισέρχεται στη θάλασσα.
- ❖ **Ακρωτήριο** : είναι επιμήκης περιοχή της ακτής στην θάλασσα.
- ❖ **Άκρα** : είναι μικρή προεξοχή της ξηράς στη θάλασσα.
- ❖ **Γλώσσα** : είναι μικρή προσχώρηση αμμώδους ξηράς προς τη θάλασσα.
- ❖ **Αιγιαλός** : είναι η φυσική χερσαία ζώνη που βρίσκεται ανάμεσα στην ακτογραμμή και στο σημείο που φθάνει το μέγιστο χειμερινό κύμα.
- ❖ **Παραλία** : είναι η φυσική συνέχεια του αιγιαλού προς την ενδοχώρα.
- ❖ **Κόλπος** : είναι το τμήμα της θάλασσας που εισχωρεί βαθιά στη ξηρά.
- ❖ **Μυχός κόλπου** : είναι το εσωτερικό τμήμα του κόλπου προς την ακτή.

ΘΑΛΑΣΣΑΣ

- ❖ **Όρμος** : είναι ο κόλπος με μικρές διαστάσεις. Συνήθως βρίσκεται ανάμεσα σε δύο γειτονικά ακρωτήρια.
- ❖ **Προχωματικό βέλος** : είναι χερσαία λωρίδα που σχηματίζεται στο στόμια των λιμένων και ποταμών με προσχώσεις από ύλη (π.χ. άμμος, χαλίκια, κτλ) που μεταφέρουν τα ρεύματα, ο κυματισμός και τα ποτάμια.
- ❖ **Σύρτη** : είναι αβαθής περιοχή αποτελούμενη από άμμο, λάσπη ή χαλίκια. Η σύρτη δεν είναι συμπαγής αλλά ημίρρευστη ή υγρή.
- ❖ **Υφαλος** : είναι η ανύψωση του βυθού που φθάνει σχεδόν στην επιφάνεια της θάλασσας αλλά παραμένει κάτω από αυτή.
- ❖ **Σκόπελος** : είναι η ανύψωση του βυθού, η οποία φθάνει στην επιφάνεια της θάλασσας και αποκαλύπτεται μόνο στην κατώτερη ρηχία.
- ❖ **Υφαλοκρηπίδα** : Σύμφωνα με την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών της Γενεύης του 1958, είναι το τμήμα του βυθού των θαλασσών και Ωκεανών που αρχίζει από την ακτή και εκτείνεται μέχρι το σημείο όπου το βάθος της θάλασσας είναι 200 μέτρα. Αυτή είναι η γεωλογική έννοια.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πάρτε τα μέτρα για τον ιό και μείνετε σπίτι. Καλό διάβασμα και υπομονή.

